

v e r e n i g i n g
O R D E D E R V E R D R A A G Z A M E N
Kon. goedgekeurd d.d. 22 februari 1958 nr.58 gevestigd te 's-Gravenhage

Giro no.468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV" Den Haag

Uitsl. voor verslagen en abonn.: DOVENETELWEG 57^a 2555 TH Den Haag t.684541
Secretariaat: TALINGLAAN 21 2566 VN Den Haag t.634101

W E E K B L A D

nadruk verboden

28e jaargang nr. 20

11 januari 1980

x in de kantlijn betekent de vraag

- " " " " het antwoord

Goeden avond, vrienden.

Wij zijn niet alwetend of onfeilbaar, zoals u bekend zal zijn. Denk dus a.u.b. zelf na. Het is beter dat U zelf een verkeerde konklusie trekt dan dat u zonder te weten waarom de konklusies van anderen volgt.

Ons onderwerp moet geestelijk zijn. Daarom dacht ik vandaag maar eens met u te spreken over

D E S C H E P P E N D E M E N S
= = = = =

De mens bezit een gedachtenleven, dat nogal sterk pleegt af te wijken van de realiteit om hem heen. Niet voor niets beweert men wel, dat alles rond U maya - illusie - is.

U leeft in feite in een wereld, die u door interpretaties zelf scheidt. Op het eerste gezicht lijkt dit mogelijk wat nadelig: een mens bedriegt zichzelf. Maar ja, zelf doen is tegenwoordig de mode en indien u het zelf niet doet wordt u toch omringt door deskundigen, die bereid zijn dit voor U te doen. U behoeft zich daarover dus zeker niet te schamen.

De situatie is in feite de volgende: de werkelijke wereld, de werkelijke feiten, zijn neutraal. Zij omvatten geen licht en duister, geen goed en geen kwaad. Het is eenvoudigweg het zijn.

Maar op het ogenblik dat de mens hiermede gekonfronteerd wordt, maakt hij onderscheid en scheidt vanuit zichzelf een verdeling van waarden, die in wezen door niets geheel gerechtvaardigd is. Zeker niet wanneer je rekening houdt met de tijdloosheid, waarin het werkelijke bestaan zich voltrekt.

Maar gelijktijdig maakt de mens daardoor uit de wereld iets, wat voor hem inhoud en zin verkrijgt. In die mens leven immers gedachten en gevoelens en te samen boetseren dezen uit de neutrale grijze massa van het bestaan beelden van schoonheid en van verschrikking.

De mens bouwt vanuit zich aan een wereld, waarin wreedheid en oorlog evenzeer voorkomen als liefde, broederschap en zelfopoffering.

De mens heeft juist hierdoor iets goddelijks. Ik zeg niet, dat de mens God is. De Heer beware mij daarvoor.

Wel stel ik dat de mens door zijn interpretatie, door zijn leven en werken eigenlijk voortdurend de werkelijkheid waarin hij meent te leven, aanpast. Dat hij daaraan waarden verleent, die zij op zich niet bezit en daardoor ook in staat is belevingen door te maken, die de mogelijkheden van de werkelijkheid zonder meer in wezen verre te boven gaan.

Nu weet ik wel, dat je de realiteit nooit geheel kunt ontkomen. Alles wat denkbaar, doenbaar en beleefbaar is, bestaat wel ergens in de Schepper die ons heeft voortgebracht. Wij kunnen nu eenmaal niet buiten de grenzen van het goddelijke gaan.

Aan de andere kant kunnen wij wel uit de gegevens, die op dit ogenblik voor ons schijnen te tellen iets bouwen wat bij ons past.

Wanneer je hierover spreekt met mystici of occultisten dan spreken zij, onmiddellijk over de gedachtenkracht, over het vermogen van de mens, de wereld te herscheppen door zijn gedachten.

Soms is dit ook feitelijk waar, soms ook is het eerder een illusie. Want waar de werkelijkheid zelf aan bod komt, kan de mens daaraan niets veranderen. Het enige dat hij veranderen kan is de illusie die voor hem bestaat. Dus datgene, wat de mens zelf heeft toegevoegd aan de werkelijkheid, waarin hij leeft. En toch ...

Soms neemt een mens eenvoudig een paar kleuren en in een soort drift probeert hij een beeld, dat in hem leeft, na te bootsen. Dan zeggen wij dat zo iemand een schilder is of mogelijk een tekenaar, iemand die zijn innerlijke beelden in lijnen probeert te vangen.

Wij zien het als een activiteit. Iemand etst, gebruikt nog andere technieken of zet zijn innerlijk beleven om in klanken en scheidt zo... het ene ogenblik het schema voor een cacafonie van geluid en het volgende ogenblik een melodische associatie die zelfs de toehoorder voor een ogenblik mee kan voeren naar een hogere werkelijkheid.

Hij scheidt. Hij maakt uit dat, wat er niet kenbaar schijnt te zijn iets wat waardevol is, iets wat beleefbaar is, iets waardoor de innerlijke wereld van anderen kan veranderen. Dat is dan de kunstenaar.

De kunstenaar die een vergeten melodie leest die in een ver verleden door een ander werd neergeschreven ook en op zijn instrument de tonen herscheidt tot zij opeens weer een strom worden van geluid die de geest wegdraagt naar verre oorden. Kunst.

Zeker, kunst. Maar het leven zelf is ook kunst. Het leven zelf is voortdurend creatief, ook al beseft u dit mogelijk niet. Er zijn zoveel dingen, waar je als mens aan voorbij pleegt te gaan. Stel mij toe u enkele - retorische - vragen te stellen.

Waarom zou nu een maaltijd opeens veel lekkerder schijnen wanneer de tafel goed gedekt is, wanneer er een kaars brandt, wanneer er een paar glanzend gepolijste glazen staan te wachten op een drank die zich, mogelijk zelfs ten onrechte, wijn noemt.

Het is bet, of er dan iets verandert, of je alles opeens toch weer anders verwerkt en waardeert. Natuurlijk is het een illusie. Die dopertjes zijn mogelijk de zelfde groene kogels die u eerst niet lustte toen zij u zo maar op het bord gekwakt werden. En het vlees, dat nu als ragout verschijnt was mogelijk gisteren het lendestuk, dat u veel te taai en daardoor onsmakelijk vond. Zelfs de appelmoes komt uit blik, al hebt u er zo vaak bezwaar tegen blikgoed te eten. Iemand heeft er mogelijk een kers op gelegd of heel misschien zelfs een vleugje drank door gemengd om het wat anders te laten gelijken.

Het verschil ligt kennelijk niet in de spijs, maar in de ambiance. Wanneer wij onszelf veranderen door b.v. ons anders te kleden, dan veranderen wij de indruk, die wij maken op anderen. Maar, mogelijk zonder dit geheel te beseffen, veranderen wij daarmee ook de wijze waarop wij kontakten zullen maken met anderen.

Wanneer je je dit gaat realiseren zeg je tot jezelf, dat je werkelijkheid zoals je die beseft toch in feite wel plooibaar en kneedbaar schijnt te zijn. Want wij kunnen die werkelijkheid wel degelijk omschepen tot iets anders. Maar dan moeten wij wel alle middelen gebruiken, waarover wij kunnen beschikken.

Wij werken met suggesties, met denkbeelden, die wij in feite alleen zeer schematisch in uiterlijkheden aanduiden. En voor wij het weten hebben wij ons beleven en daarmee de wereld, zoals die voor ons beleefbaar is, veranderd.

Maar daarmee hebben wij onzelf niet werkelijk veranderd, ofschoon wij dit wel eens denken. Wij zijn tijdloze wezens. Eeuwige wezens die leven in dit beperkte brok besef, die voor het ogenblik voor ons leven schijnt te moeten heten.

Maar ook dan werken wij steeds vanuit onze totaliteit en kunnen wij niets anders zijn dan wij in die totaliteit werkelijk aan wezen en mogelijkheid bezitten.

Kijk echter eens naar dat kleine brokje van het ware leven en zie, wat je daarin niet al kunt scheppen. Want de mens scheidt. Soms scheidt hij alleen maar holle frasen, doortrokken van een ijle klank van ongeloof die, naar anderen werrkaatsende, een onbegrepen wrevel pleegt te wekken. Frasen, die zozeer de weerzin van de medemens schijnen te wekken, dat hij zelfs niet meer in staat schijnt te zijn, vanuit zich daar enige positiviteit tegenover te stellen.

De ander kan zich met de frase niet geheel vereenzelvigen en zo wordt deze voor hem negatief. Met woorden kun je het mooiste wat er op de wereld kan bestaan tot een mestvaalt in de ogen van anderen maken.

Er zijn heel wat mensen, die iets dergelijks doen. Zij kijken niet naar de zon, naar de lucht, naar de kleuren van het licht. Zij ruiken niet de geuren die zelfs in de door verkeer verpeste steden nog steeds worden aangedragen op de wind. Zij kijken niet naar alles, wat er is. Zij jagen verder, want zij willen "verdiene".

Daarmee hebben die mensen alles, wat schoonheid was, wat ritme betekende, wat illusies wekte, vernederd en van alle menselijke waarde ontdaan.

Zij hebben er iets van gemaakt, dat tot een grauwe, saaie eenvormigheid wordt, alsof het leven zelf uit betoon was gegoten: de vaste maatschappij met de vast doeleinden, afgewisseld mogelijk met slaap uit de kleuren t.v. en een reisje naar Soanje.

Maar dat is de werkelijkheid niet. De werkelijkheid is de onstuitbaarheid van het leven. En dan kan een grasspriet die zich ondanks alles door het macadam heen geboord heeft je toch opeens weer iets doen beseffen van de trillende levende, vibrerende kracht die rond je is. Want die is werkelijk.

En wanneer je dit beseft, dan kun je daaruit dromen opbouwen. Met die dromen verander je dan iets in jezelf, iets in je wereld. Want het wonderlijke is dan, dat de wereld schijnbaar gaat beantwoorden aan je droom.

De mens scheidt. De mens scheidt de onbestemde angsten, die atoomwapens nodig maken en de vele wederkerige maatregelen nodig maken. Hij scheidt angsten mogelijk in een eigen geloof, angsten voor de mogelijke onjuistheid van eigen geloven vooral, die hem er toe brengen om allen die anders geloven dan hijzelf te vernederen en mogelijk zelfs uit te moorden.

De mens scheidt de angst, scheidt de demon, die hij vreest. De demon is niet de ander. Dat ben je zelf. Maar als je een demon kunt scheppen, waarom zou je dan ook niet engelen kunnen scheppen?

Wanneer je in alle dingen iets van het goede ziet, wanneer je voor een ieder probeert enig begrip te gevoelen, hoe moeilijk dit ook is - vooral in het begin - zo begint je wereld langzaam, maar onophoudelijk rond je te draaien en te veranderen, tot het bijna lijkt of je in een

ander continuüm terecht bent gekomen.

Je leeft dan in een wereld, die je zelf geschapen hebt, zoals altijd weer het geval zal zijn, ook al beseft men dit niet. Maar het is wel een wereld in het gestelde geval, waarin de mensen breederlijker zijn, waarin men meer antwoord kan vinden.

Toch grijp je als mens steeds weer terug, zelfs in die wereld, naar je ingehamerde denkbeelden, die met de werkelijkheid niets te maken hebben. Het rechterhandje is het mooie handje. Alleen ons boek is waarlijk heilig, alleen wij verkonden de waarheid, ons systeem is goed en alleen mijn familie heeft werkelijk recht op mijn zorgen.

O ja. Ik weet het. En dan schep je jezelf soms toch weer een hel in een wereld, die evengoed voor jou een hemel zou kunnen zijn. Maar dat neemt niet weg, dat de mens de goddelijke gave van het scheppen bezit.

Uit zichzelf bouwt de mens indien het nodig is een geheel nieuw universum op. In zichzelf bouwt hij werelden op die nog nooit aanschouwd werden en geeft ze steeds meer vorm, gedaante, een vaste gestalte tot zij uiteindelijk uit zijn poriën schijnen te wasemenen en vaag en onmerkbaar als een te fijne nevel doordringen in alles, wat rond hem is.

O ja. Dan spreken wij over gedachtenkracht. Helaas beseft de mens de werkelijkheid daarvan onvoldoende. De mensen zeggen dat zij vrede wensen en zenden gedachten uit om die mogelijk te maken. Maar waarom wensen zij dan die vrede? Omdat zij bang zijn voor geweld en oorlog. En indien deze angst je zozeer beroert, wat is dan in werkelijkheid je innerlijke wereld? Dan is die innerlijk wereld vol van geweld.

Wanneer je vrede wilt scheppen, moet je eenvoudigweg vrede zijn. En wanneer in jezelf dit begrip van vrede voortdurend het enige is wat voor je aanvaardbaar is en al het andere door je wordt afgestoten, dan adem je de vrede uit in de wereld. De wereld zla daarop dan reageren, langzaam maar onophoudbaar.

Wanneer je bang bent voor de hel - dit schimmenrijk geschapen door de menselijke verbeelding die steeds weer een eeuwige stok achter de deur nodig heeft om anderen zo daarmee te dwingen - dan is er een hel en wat meer is, dan spookt die hel steeds rond je heen. Wanneer je werkelijk bang bent voor de duivel zie je overal de vertrokken grijns van het beeld, dat je duivel hebt genoemd. Dan hoor je overal zijn gefluister en is het, of hij overal en steeds weer rond je de hand uitsteekt om de zaken en mogelijk zelfs jou te veranderen.

En als je alleen maar leeft met het beeld van het licht, dan doordringt dit licht alle dingen, maakt het alles milder, eerlijker en maakt bovendien en vooral ook alles voor jou harmonischer.

Het ligt aan jezelf. Wat scheidt U, u mensen begenadigd met het vermogen tot scheppen? Schept u een wereld van vrede? Schept u een beeld van een kosmos die ondanks alles harmonisch is? Of laat u zich door angsten en vrezen, door ergerhissen en veroordelingen er toe brengen al het goede wat er voor u nog in de wereld is te breken en te vergruizen tot u het zelf niet eens meer kunt zien en beleven, tot anderen steeds meer overtuigd worden door u, dat er alleen maar kwaad bestaat?

O, u hebt gelijk. Mooi gesproken, maar het strookt niet met de feiten. Je gaat, vol van verheven gevoelens naar buiten om de wereld te herscheppen en dan komt er een drugverslaafde die zijn portie niet bij elkaar heeft kunnen krijgen. Bom, daar lig je, klaar voor het ziekenhuis, maar minus portefeuille of tas.

Zeker, ik weet dat dit voor u bestaat. Maar wie heeft die wereld geschapen? Niet de verslaafde, maar U, u zelf. U heeft een wereld geschapen, waarin niet voor een ieder plaats is.

Zeker er zijn anderen die, in wanhopige opstand tegen een maatschappij die zij niet aan kunnen mensen gijzelen, moordaanslagen plegen. O, voor u is dit een feit, ik weet het. Het staat immers overal te lezen, tot diep

in uw wezen en denken toe.

Maar wie veroorzaakt dit alles? U misschien, omdat u geen andere meningen naast de uwe wilt dulden? U, omdat u uw eigen schijnbare belangen wilt verdedigen en u zo steeds weer automatisch richt op het ontwaarden van de menselijkheid van anderen?

Dat mag natuurlijk niet gezegd worden. Ik weet het. De wereld bedoelt het immers zo goed? Maar wanneer je b.v. eens kijkt naar de wijze waaerop uw land in de gehele wereld steeds weer bezig is om goodwill te verdienen met een van der Klauw of ziet, hoe uw natie zijn vroomheid heldhaftig en vastberaden uitdraagt in de woorden van van Agt, wanneer je ziet hoe de bisschoppen voortdurend werken om hun kerk tot een levend iets te maken terwijl zij naar de begrafenis van werkelijk christendom gaan, die in Rome gestalte moet krijgen, dan krijg je het gevoel, dat wij, wij Nederlanders, toch wel iets heel bijzonders zouden moeten zijn. De wereld is slecht, maar wij zijn goed.

Enkele mensen draaien dit laatste zelfs om en beweren, dat de wereld goed is, maar dat zij, zijzelf, slecht en verdorven zijn. Vanuit hun eigen standpunt hebben zij waarschijnlijk gelijk. En wanneer u verdorven wilt zijn moogt u dit voor mij denken. Ik heb er geen overwegend bezwaar tegen.

Maar u bent een scheppende mens. U kunt al die dingen nemen en veranderen. U kunt dit alles een glans van lichtende eeuwigheid meegeven. U kunt alles, wat er in de wereld gebeurt, in uw gedachten omscheppen tot een symbool van een werkelijkheid die niet ten gronde kan gaan, van een menselijkheid, die niet alleen maar kan bestaan door steeds weer delen van de mensheid te vernietigen.

Ik weet het, wanneer het zo gesteld wordt, worden er maar heel zware eisen aan u gesteld en degenen, die er zo over spreekt, heeft maar gemakkelijk praten.

En wanneer je als mens dan uiteindelijk besluit, de mogelijkheid toch zelf te bewijzen, loop je steeds weer vast. Want je stuit altijd weer op geloof.

Zou er een God zijn? Wij weten het niet. Maar er ens is er iets in je dat je zegt, dat er meer moet zijn dan alleen jijzelf en de wereld, die je meent te kennen. Ergens is er iets in je wat je zegt: er IS een God. Je kunt dit beeld in jezelf een andere naam geven, wanneer je bang bent voor het gevoel van eeuwigheid en het menseheid noemen of anders. Goed. Maar het is er.

Ik zeg u dit: in U leeft de tijdloze werkelijkheid. Juist omdat U die in uzelf bezit, omdat u deze voortdurend in u draagt, bent u in staat te scheppen, uw wereld te herscheppen, uzelf te herscheppen.

U bent in staat hierdoor uw angsten uit te bannen en in de plaats daarvan de bijna kosmische melodie van het harmonisch erkennen te stellen. U kunt het. Maar dan moet u niet bang zijn.

Wat hebt u te vrezen op aarde? De dood? De dood is alleen maar een andere vorm van leven. Het is niet leuk. Je had nu eindelijk net een prima job en nu sta je opeens in de geest aan het begin en moet je maar weer afwachten, welke mogelijkheden je nu zult vinden. Of u was net rijk geworden en aangezien het doodshemd nog steeds geen zakken heeft, zodat je je geld nog steeds niet mee kunt nemen of overmaken op een hemelse bank zult u ook wat dit betreft natuurlijk na de dood weer geheel aan het begin staan. Dat is waar.

Maar eigenlijk leef je gewoon verder. Voor de dood behoef je niet bang te zijn. Voor de onvrijheid dan? Maar wie kan de vrijheid doden die in u woont, de eeuwigheid zelf?

Bang zijn voor pijn dan? Wanneer uw denken weigert de pijn te aanvaarden zal uw lichaam voor een zeer groot deel aan dit denken gehoorzamen.

Alleen de wanhoop kan u vernietigen. Verder niets. Buiten de wanhoop hebt U niets te vrezen.

Zeker, het lijkt al weer gemakkelijk gezegd. Je moet maar in de een of andere politieke martelkamer zitten en lijden onder het een of andere regiem ... Maar waarom zou je zelfs voor zo iets bang zijn? Je kunt scheppen, mens.

Schep dan de lichtende wereld in jezelf en zelfs de beulen zullen week worden. Absorbeer de haat en maak ze tot liefde en alle haat zal uiteindelijk uit de wereld verdwijnen.

Neem de afzichtelijkheid en vorm haar om tot schoonheid en de wereld zal worden als een tweede tuin van Eden. U, o bent bang voor dergelijke denkbeelden en dat is natuurlijk. Het klinkt zo mooi en toch denk je, dat je het nooit kunt waarmaken. Maar wanneer het nooit waar is geworden tot op heden, is dan de reden niet, dat niemand tot nu toe het werkelijk heeft geprobeerd? Is het niet veroorzaakt, wanneer U al poogt door het feit, dat u voorwaarden en beperkingen stelt, omdat u alleen een zeer bepaald deel van uw innerlijke werkelijkheid waar wilt hebben? Komt het niet, omdat u anderen delen van uw innerlijke wereld krampachtig en zelfs voor uzelve probeert te verstoppen?

Een mens die de waanzin van de zon kan vangen als een van Gogh, een mens, die raadsels op kan geven met de glimlach van een Mona Lisa, die een hemelverwachting kan uitdrukken in een symfonie, die mens kan ook meer. Die mens kan de God die in hem leeft waarmaken.

Wanneer wij spreken over de scheppende mens, juist in deze tijd, dan is dat voornamelijk, omdat in deze dagen zoveel mensen negatief denken en bang zijn.

Zeker, u zult het mogelijk de komende jaren met wat minder moeten doen. Maar aan de andere kant moet u maar denken dat iemand, die wat minder eet ook minder behoeft te trimmen en dat spaart dan toch ook weer moeite.

O, de mens wordt zo overstelpt met onzinnige denkbeelden, natuurlijk, u hebt gelijk. Maar zelfs een zogenaamd onzinnig denkbeeld moet nog zinnige kanten hebben voor iemand. Anders heeft het werkelijk geen zin.

Dus geldt ook voor u zelfs: zoek de zin in de onzin. Wees er niet bang voor, lach er niet om, maar zoek naar de kernwaarden.

Wanneer je de kern weet te zoeken van al wat er leeft, al wat er is, wanneer je steeds ook weer in jezelf de schoonheid opbouwt is je leven op aarde en waarschijnlijk ook daarna een deel van de schoonheid. Want je schept voor een groot deel je eigen wereld.

Een stelling, die vele mensen toch wel erg onpraktisch en irreeel moet toeschijnen. Ik begrijp het ook wel. Zo dadelijk gaat u weer naar buiten en wanneer u dan geluk hebt, zit er geen bekeuring achter de ruitwisser van uw wagen.

Of het zou glad kunnen zijn en voor u gevaarlijk. U zoudt ruzie kunnen krijgen met iemand anders, De stoppen van het licht zouden kunnen doorslaan wanneer je je woning binnenkomt.

Het is toch verschrikkelijk. Er kan zo van alles gebeuren. Maar wat is dat gebeuren dan waatd wanneer jij er iets tegenover leert stellen? Dat zou men zich af moeten vragen.

Je kunt niet stellen dat de feiten niet bestaan, dat de russen niet werkelijk vechten in afghanistan en dat de perzen elkander niet proberen af te maken in Iran of dat nederlanders ook nu en bij voortdurende bezig zijn, elkander zakelijk de das om te doen en wanneer zij geen das bezitten zelfs bereid zijn te gaan staken in de hoop, dat zij er dan een krijgen.

Dit alles is zo. Het is deel van uw wereld. Maar wanneer u die wereld ook zo blijft aanvaarden, kan zij nooit veranderen. En het enige

wat u zonder meer kunt veranderen is uw eigen ik.

U kunt in uzelf een wereld scheppen, die onaantastbaar is, die lichtend sterk en harmonisch is, een wereld waarin de schoonheid voortdurend weer doorklinkt en waarin alle schoonheid en licht gepuurd worden zelfs uit de zaken die anderen buiten u een ramp noemen.

Wanneer u die wereld scheidt verandert uw uitstraling. Het is heel iets anders dan het krampachtig denken aan vrede door hen die geweld vrezen. Zeker, vrede op aarde ... Maar met het bereiken van die vrede zijn de mensen nu al zo lang bezig. En waartoe heeft hun bidden en streven geleid?

Van vele kleine schermutselingen tot uiteindelijk wereldoorlogen. Want iedereen dacht aan en bad voor vrede niet omdat hij vrede in zich kende, maar omdat hij bang was voor het geweld van anderen. Als je niet meer bang bent voor geweld, komt de vrede als een vanzelfsprekend iets.

Wanneer je bang bent voor veranderingen, dan bedreigt de gehele wereld je voortdurend. Maar wanneer je geen angst meer wilt kennen, omdat je beseft hoe oneindig de mogelijkheid van je leven is, dan is er geen vrees meer. Dan komt er steeds meer mogelijkheid tot harmonie. Dan is er een samenwerking, samenleving vol broederschap en al die andere mooie dingen, waar de mensen meestal alleen maar over praten. Dan is er zelfs een werkelijke naastenliefde.

Zeker, de meeste mensen hebben hun naaste wel lief. Maar dan in naam niet in wezen. Werkelijke naastenliefde betekent doodgewoon, dat je steeds weer innerlijke schoonheid weet te puren uit de erkenning van de anderen. Dat is een in jezelf de rust en het licht zien ontstaan, juist omdat je weet, dat de anderen er zijn.

Naastenliefde is de uitwisseling, die alleen vanuit de innerlijke wereld tot stand kan komen, vanuit die wereld, die u zelf kunt scheppen. Wat waarschijnlijk iets anders is dan u zo even verwachtte. U dacht: Hij wil gaan spreken over de scheppende mens, dus krijgen wij nu een schitterende lezing over kunst. Maar dat doen is geen kunst. Er zijn boeken vol geschreeven over de scheppende mens in deze zin.

En wanneer men daarmee niet voor een ieder een weg kan aangeven zijn er altijd nog mooie termen, die vooral in het latijn zo goed klinken. Dan spreekt men over homo ludens als de scheppende mens. Wat overigens door sommige mensen geheel verkeerd begrepen pleegt te worden op grond van de eerste twee lettergrepen.

Men schrijft boeken vol ook over die spelende mens. Maar is dan het gehele menselijke leven niet een soort spel? U gaat er in op alsof alles dodelijke ernst is, zeker. Maar na 50, 60 of desnoods 100 jaren is het spel afgelopen en het werkelijke leven gaat door. Dan blijft er niets meer over buiten de werkelijkheid van uw bestaan.

Dan is de vraag niet, wat u speelt, maar wat uw persoonlijke werkelijkheid is en is de enige vraag van belang voor u nog, hoe u die hebt geschapen.

Dat is de grote vraag, waarmee je na de dood wordt geconfronteerd. Ik kan mij overigens best voorstellen, dat er nu mensen zijn die denken dat dit wel een mooie preek was, maar laat nu maar verder dit onderwerp rusten, waar wij toch weinig of niets mee kunnen doen.

Maar wanneer u meent dat dit zo is, waarom probeert u dit dan niet eens toch voor uzelf uit? Kijk eens na, of er iets van waar kan zijn. Ik beveel u niet iets aan, dat alleen maar uitmond in een waanzinnig spel van illusies. Ik geef u een weg aan, waardoor u in uzelf verandering tot stand kunt brengen. Iets ook, wat zo sterk is, dat het zelfs in uw lichaam en in de wereld buiten u op de duur veranderingen kan veroorzaken.

Kunt u dan niet eens proberen om een keer nu eens niet bang te zijn?

Gewoon, niet bang te worden. probeer het eens een dag met alle kracht die in u is. Mogelijk ervaart u dan opeens, dat u innerlijk sterker en rustiger bent, dat het u alles opeens veel beter afdraait.

Probeer nu eens een keer, niet steeds weer kritiek te hebben op anderen en tracht alleen het goede te puren uit alles, wat u op uw weg ontmoet. Misschien kent u dan opeens een blijheid, waardoor u opeens veel beter door dit leven heen kunt komen, dat u allen te samen geschapen hebt.

En wanneer u denkt, dat u ziek bent of zo iets, probeer u dan eens intens voor te stellen, dat u gezond bent. Probeer harmonie te vinden met de wereld, ook diep in uzelf. Zo zult u dan wonderlijk genoeg kunnen constateren, dat ook uw lichaam op deze innerlijke verandering gaat reageren.

Het is niet alleen maar een spelletje zonder meer, dat ik u voorhoud. Het is geen vage en lege belofte, geloof mij. Wanneer u de proef op de som neemt zult u ook zelf en aan de hand van eigen ervaring kunnen zeggen:

Waarlijk, de mens heeft de goddelijke kracht van het scheppen gekregen. En wanneer hij in zich een wereld schept die waarlijk goddelijk, lichtend is en voor hem de meest harmonische die voorstelbaar is, dan wasemt het gehele wezen die harmonie uit. Dan krijg je steeds meer antwoord.

En verlies de moed nu niet, wanneer niet opeens, op zeer korte tijd, alles voor u ook buiten u harmonisch wordt. Probeer eerst eens, die harmonie in jezelf te vinden en kijk pas daarna eens nader naar de wereld buiten U.

Dan zult u ontdekken, dat gedachtenkracht inderdaad vaak wonderen kan doen, ook al verloopt dit toch wat anders dan u tot nu toe altijd had gedacht.

Dan zult u ontdekken dat ook in u een enorm terrein ligt, waarop u scheppen kunt, in u een kracht schuilt waaruit u scheppen kunt. Misschien, dat u dan niet schept in vormen, lijnen, kleuren of klanken. Maar u zult ontdekken, dat ook U schept, dat u in uw wereld steeds kenbaarder vorm leert geven aan de wereld, die er in u bestaat.

En wanneer u dat kunt doen, bent u pas waarlijk mens geworden. Want de mens is deel van de eeuwige kracht en heeft het vermogen tot scheppen in zich. Wanneer hij dit vermogen bewust en goed gebruikt, benadert hij de kracht, waaruit hij is voortgekomen.

En dit is mijn toespraak voor heden. Heeft iemand daarop nu commentaar. zo kan dit nu gegeven worden ....

Zeer verstandig ....

x Mag ik wat vragen? Zal de uitkomst van de synode in Rome ook niet afhankelijk zijn van de mensen, die er naar toe gaan?

- O ja. Veel goede wil, gemengd met Gijsen, gekroond met Simonis en alles voorzien van de pauselijke zegen en alles blijft zoals het was. Geloof is ook een scheppen van God door de mens in de mens. Want de werkelijkheid van God kun je niet beseffen, niet waarmaken. Maar je kunt aan je aanvoelen daarvan gestalte geven.

Pas wanneer de mensen geloof gaan zien als het beleven van een God die je in jezelf kent en niet als het gehoorzamen aan het gezag van de een of andere al dan niet vergeestelijkte herder, dan is er waarlijk dienst aan God voor de mensheid mogelijk.

Tot die tijd is godsdienst een in naam van God dienen van de dwaasheid van anderen. Daar moet u maar eens goed over na denken. Wanneer je met een heidershond te maken krijgt, is er misschien ook een sprekend ingevoerde engelbewaarder. Maar de heer beware u er voor, dat de engelen tot u zouden spreken voor u daarvoor rijp bent.

U zult het in uzelf moeten vinden. En daaraan kan geen konklaaf en geen concilie iets veranderen. Zelfs het al dan niet onfeilbaar zijn van een paus zal hierop geen invloed kunnen uitoefenen.

Trouwens, wanneer pausen zich niet kunnen vergissen, hoe komt het

dan dat er ex cathedra zoveel dwaasheden zijn uitgehaald, zoals het heilig verklaren van figuren, die nooit werkelijk geleefd hadden?

U lacht er even om. Ik wil zeker de huidige paus niet afbreken. Hij is een goed mens die vecht voor wat hij ziet als de werkelijkheid - een werkelijkheid, die echter nooit geheel goed kan zijn, omdat hij te veel veroordeelt en te weinig als goddelijk beleeft.

Dit alles zal ongetwijfeld ook weerkaatsen naar de mensen die zo eerlijk en oprecht proberen datgene, wat zij als waarheid beschouwen in anderen te bevestigen en tegen alle aantasting te verdedigen.

Want ook hun beeld van de waarheid wordt door zoveel angsten belaagd dat zij meer de angsten en de weerzin uitstralen dan de lichtende werkelijkheid die zij nastreven.

Is dit voldoende? (Dank U) Nu, dan waren wij bijna allen verstandig vrienden en kan ik dus eindigen met één aansporing. Een maar: probeer in jezelf zo door te dringen, dat je leert beseffen waar je angsten liggen. Vorm die dan om tot licht, tot iets, wat voor jezelf aanvaardbaar is. Dan zul je zien, dat steeds meer angsten uit de wereld verdwijnen en dat de vrede voor de mensen en de geest in de mens steeds dichterbij gaat komen.

Goeden avond.

-0-0-0-0-0-0-0-0-

Goeden avond, vrienden.

Wanneer men mij de keuze voor dit tweede onderwerp geheel vrijelijk had gelaten zou ik na alles over de scheppende mens ongetwijfeld voor eer bespreken van de opscheppende mens hebben gekozen - een genre mens, dat nog zeer veel in het wild voorkomt.

Maar op avonden als deze geldt nu eenmaal de regel, dat wij ons na de pauze bezig moeten houden met iets, wat esoterie wordt genoemd. Een zaak, waar je over na kunt denken. Weet je wat er in zit? Neen? Nu, daarover gaat esoterie nu juist.

De moeilijkheid is altijd weer, dat je gekonfronteerd wordt met een agnosticus. En dat is, zoals u zult weten, een mens die niet gelooft maar wel de NOS in zich draagt. Overigens, het zelfde is het geval met een paragnost. Maar die ragt er ook nog bij. Pa-rag - nos -t. Ik spel het voor alle duidelijkheid maar even voor u uit.

Al toen ik leefde heb ik mij overigens wel eens afgevraagd, wat er in een mens alzo schuilt. Nu ja, als mens zijnde kun je een medemens natuurlijk opensnijden, maar dan zit er alleen maar een hoop rommel in.

Maar als geest kun je een mens ook meer geestelijk wat open maken en onderzoeken en dan loop je vaak tegen de gekste dingen aan. En daaraan verbinden mensen en geesten dan ook nog weer de vreemdste beelden.

Iemand heeft mij eens gezegd: wanneer je het innerlijk van een mens onderzoekt kom je terecht in een wildernis. Ik heb onmiddellijk geantwoord: U hebt grootgelijk. Ik heb even bij u naar binnen gekeken en de bomen van uw wildernis zitten vol met apen ...

Overigens was het een geest en wij onderling kunnen dergelijke zaken wel van elkaar velen. Maar natuurlijk zijn er heel wat mensen op aarde die een dergelijke opmerking niet kunnen verdragen. Dat komt eigenlijk omdat zij denken dat iemand wel eens meer gelijk daarmee zou kunnen hebben dan zij gezien hun gevoel van eigen waarde menen te kunnen verdragen.

Het gevolg is, dat zij een dergelijke opmerking als onverdraagelijk beleven en daarom meteen het volgens hen bestaande ongelijk van de ander luidkeels beginnen uit te dragen.

Toch heeft men met dit beeld niet geheel ongelijk. Wanneer ik naar het innerlijk van een mens kijk, vindt ik daar inderdaad vaak een dieren-tuin. De mens denkt, dat juist hij de enige koning van de schepping is en is bovendien lui, dus in hem brult de leeuw.

Sommige mensen doen echter meer aan de dierenriem denken wanneer je hun innerlijk bezieet. Dan ligt daar nog steeds de leeuw, maar iets verderop tref je dan een waterende waterman en nog iets verder staat de maagd te pruilen omdat zij dit nog steeds is.

Kortom, de buitenste laag van het innerlijk van een mens is maar een rare bedoening. Ga je verder naar binnen, dan kom je in een soort niemandsland terecht.

Hoe dat komt, kan ik u ook niet zeggen. Maar in praktisch alle mensen tref je een soort vaagte, een gebied van grijs, waarin alle verouderde opvattingen langzaam tot stof verteren zonder dat er enig blijk is van een nieuw opgroeiend besef van waarde.

Ook hierdoor moet je doordringen. Wanneer je uiteindelijk uit de mist komt, sta je opeens voor een vreemd land. Soms doet het je denken aan grazige weiden. En er zijn altijd weer ezels genoeg die, wanneer zij zover komen, onmiddellijk beginnen zich te vullen.

Ga je nog wat verder, dan kom je bij iets, wat ik nog het beste kan omschrijven als de kruising tussen de natuur en een tempel. In die tempel zelf leeft iets, wat geen verdere omschrijving mogelijk maakt. Zeg je, dat het licht is, dan heb je in zoverre gelijk, dat het door de omgeving overal weerkaatst wordt.

Aan de andere kant kun je er heus geen krant bij lezen. Trouwens maar goed ook, want in een dagblad staat toch alleen maar de dagelijkse portie ellende.

Houdt je je echter langere tijd met deze kern bezig, dan is het of het een lichtende punt wordt, die je langzaam aan begint te absorberen. Het is of het je leegzuigt tot er niets meer van je over blijft. Dat overkomt ook de mens zelf, wanneer hij zover in zijn binnenste doordringt.

In dat geval is dat absorberen heerlijk. Je denkt meteen: zo, nu ben ik overal van af. Ja, dat had je gedacht. Opeens, je weet niet hoe, sta je weer buiten, terug gedreven door de grijze vaagte, door de persoonlijke wildernis, terug naar het dagelijkse leven.

Het wonderlijke is echter, dat je aan dit beleveneen blijmoedigheid hebt overgehouden een innerlijke vreugde, een gevoel ook van wat kan mij nu nog gebeuren. Een gevoel, dat je meestal voordien nog nooit zo intens hebt gehad.

Het is ook mij op aarde wel eens gebeurd. Overigens niet in mijn laatste leven. Het schijnt, dat deze beleving bij handelaren zeer zelfzaam zijn, vooral wanneer het de kleinste kleinhandelaren betreft zoals ik er een was.

Voorhen ik, zoals u mogelijk weet, in het voorgaande leven op aarde abbé geweest.

Achteraf had ik beter Abe kunnen zijn. Maar goed. In die tijd heb ik dus galanterie met biecht verenigd tot een zeer geestelijk maar ook stoffelijk uitdrukbaar en rendabel geheel.

In die tijd heb ik, overigens reeds op een wat latere leeftijd, die ervaring in de stof mogen beleven. Want dergelijke belevingen schijnen bij voorkeur laat in het leven op te treden, vooral wanneer je druk bezig bent met de materie en alle vormen, die deze aan kan nemen.

Toen ik terugkeerde uit deze ervaring had ik ook heel sterk het gevoel: Nu kan mij niets meer gebeuren. En toen kwam opeens mijn lastigste biechteling voor een privé biecht.

Deze dame was, zeker in die dagen, bijna antiek en meer dan overrijp, want zij was al 57, al was nog niets haar vreemd. In uw dagen tellen de jaren niet zo zwaar meer, maar toen was een dergelijke leeftijd

heel wat.

Wanneer dat mens kwam dacht ik altijd o heer, daar komen de problemen weer. Maar nu was ik innerlijk nog lichtend. En jawel. Ik heb haar rustig naar huis gestuurd, verlost van haar onzekerheden en kwam bovendien nog op tijd om een perfect bereide poularde in culinair hoogste vorm te genieten.

Zo: zal het u misschien ook gaan. Er zijn in u zoveel verschillende vakjes en doosjes dat het moeilijk is om uit te maken wat er nu eigenlijk allemaal in zit. Er zijn mensen die b.v. een hele knopendoos van binnen hebben. Elke keer wanneer zij weer eens in de knoop zitten verdringen zij het en gooien dan de knoop in het doosje zonder haar te ontrafelen. Vandaar dat zij nooit werkelijk uit de knoop geraken.

Anderen hebben daarentegen in zich eerder een soort tankstation. Wanneer zij het helemaal niet meer weten, stoffen zij even weg om te ontwaken vol van esprit en de zaak snel in orde te maken.

Maar wat hebt u binnenin zitten? Ik meen, dat wij dit allereerst eens moeten uitknien. Esoterie is mooi hoor. Ik heb esoterische redevoeringen gehouden waar u zich nu nog kapot van zoudt schrikken, wanneer u die zoudt horen.

U kent het wel, toespraken over het diep in ons zijnde goddelijk licht en de eeuwige waarheid en de waarheid, die wij in onszelf moeten doen ontwaken. Maar ja, wanneer de waarheid pas wakker is, ziet zij er ook niet op haar voordeligst uit.

Van die benadering ben ik langzaam afgestapt en heb gezegd tot mijzelf: Esoterie is gewoon een leren beseffen dat je innerlijke wereld heel veel lijkt op de wereld buiten je, zodat het alleen maar de kunst is datgene wat je in jezelf draagt naar buiten te brengen op het ogenblik dat je het nodig hebt.

Maar ja, dat klinkt natuurlijk weer veel te practisch, een soort DS 70 vorm van esoterie. En dat mag natuurlijk niet, zeker niet in dit land. Want nederland is principieel .... behalve wanneer het om de centen gaat.

Toch vraag ik mij af, waarom men de esoterie zo principieel dient te beoefenen. Weet U het? Waarom zou je voortdurend doorzeuren met allerhande mooie en diep gedachten, waar je geen p... mee kunt doen.

Kortom, een esoterisch programma dat al even onmogelijk is als het gemiddel de verkiezingsprogramma van de politieke partijen. Daar heb je toch niets aan? Je beduvelt daarmee alleen jezelf en de wereld.

Wij moeten ons gewoon afvragen, wat er in ons schuilt. Dat kan zeker wel eens tegenvallen. De meeste mensen gaan naarbinnen om God te vinden, maar het eerste waar zij tegenaan lopen is de spiegel. Dan gaan zij er snel vandoor terwijl zij jammeren dat de duivel in hen woont. En soms hebben zij nog een beetje gelijk ook.

Wanneer je de moed hebt, werkelijk in eigen innerlijk door te dringen en alles te onderzoeken, wat er in je schuilt, dan kun je daarmee zeker heel wat doen. Want esoterie is niet alleen maar een weg om God te leren vinden, maar in de eerste plaats wel een manier om jezelf te leren kennen en te leren aanvaarden.

Ojee. Nu zit ik weer op een platgetreden spoor: het "ken uzelve". Er is een troost. De meeste mensen die dit verkondigen zijn nog niet eens zover in eigen waarheid doorgedrongen, dat zij instaat zijn hun ware ik aan zichzelf voor te stellen. En wanneer zij soms zichzelf tegen zouden komen, zouden zij zichzelf nog als een volkomen vreemde voorbij lopen.

Maar wanneer je eenmaal weet wat je bent en met alle goede en verkeerde kanten eindelijk een beeld krijgt van hetgeen je waarlijk bent, dan weet je eindelijk ook, waar je innerlijk terecht kunt, wanneer je iets werkelijk nodig hebt.

Rond 20 jaren geleden heb ik op een vraag al eens tegen iemand gezegd: esoterie is niets anders dan de gereedschapskast leren kennen, die je in je eigen bast draagt om zo alles wat er in is te kunnen gebruiken op het ogenblik, dat daaraan behoefte bestaat.

Want esoterie is voor heel wat mensen iets, wat alleen intern een rol dient te spelen. Een soort innerlijke mallemlen, waar je in gaat zitten om maar rond te draaien wanneer je verder niets beters te doen hebt. Maar wanneer u over werkelijke esoterie spreekt, kunt u die opvatting maar beter meteen vergeten.

Werkelijke esoterie betekent dat je de kracht in jezelf moet leren vinden, kennen en gebruiken. En gebruiken betekent, dat je met die kracht naar buitentoe moet werken.

Volgens mij moet je naar buitentoe getrouw zijn aan hetgeen je innerlijk bent. Wat betekent, dat ik in uw dagen nog wel eens raar sta te kijken. Mensen met een innerlijk beleefd christendom stemmen voor wanneer het gaat om het aanschaffen of opstellen van moordwapens.

Soms vraag ik mij af, hoe die mensen zo kunnen reageren. Zij willen alles doen om het ongeboren leven te sparen en te beschermen, maar willen kennelijk dan wel graag alle middelen bij de hand hebben om het, zodra het geboren is, meteen uit de weg te kunnen ruimen.

Dat doet mij denken aan een fabrikant, die alleen maar zijn nieuwe producten maakt om ze zo snel mogelijk na aankoop te laten verslijten. Wanneer dat over mensen gaat, lijkt mij een dergelijk opstelling een menslievende, laat staan een christelijke te zijn.

Andere mensen lopen over van naastenliefde. Zij lopen hun benen uit hun zitvlees om toch vooral alle armen-negerkindertjes van hemdje, broekjes - die vooral - en melkpoeder te voorzien - mits die dingen rendabel door de eigen industrie gemaakt worden natuurlijk - dat zij geen tijd meer over hebben om te zien, hoe de mensen soms van ellende omkomen vlak bij hen.

Toch doen zij al hun werk uit zuivere christelijke naastenliefde. Wat de vraag doet rijzen, wie dan wel je naaste is. Iemand misschien die zo ver mogelijk van je af woont?

Nu zie ik u denken "o, daar heb je hem weer." Dat zijn degenen, die mij al kennen. Degenen, die mij nog niet kennen zitten nog veel gekker te kijken en vragen zich af, welke idioot er nu door komt.

Ik zal maar weer eens proberen, het u duidelijk te maken. Ik geloof in een wereld, waarin het innerlijk van de mens gelijktijdig het leids-snoer vormt voor alles, wat hij naar buitentoe is en doet. Niet alles natuurlijk, want kleine oneerlijkheden lijken je soms meer dan noodzakelijk.

Wanneer ik alleen maar eens denk aan de vroomheden die ik gepleegd heb om een boterham te kunnen krijgen van de huishoudster van een pastoor of de officiële vrouw van een dominee, zo baseerden die zich toch zeker niet op een innerlijke erkenning, maar ik werd daartoe gedreven door een veel practischer gevoel.

Iemand vraagt zich af, hoe ik daar nu weer op kom. Wel, ik heb eens een zo kleine kleinhandel gedreven, dat ik mijn winkel in een mars aan de ene kant van mijn rug droeg. Aan de andere kant zat mijn eigen bult.

Met die twee sjouwde ik dus delen van uw land rond. En omdat de handel ook in die dagen niet altijd even florissant verliep - vooral de kleinhandel van mijn soort had menige crisis te doorstaan - was enige weldadigheid niet slechts welkom, maar soms zelfs een noodzaak. En die vindt je gemeenlijk nog het eerste in een pastorie.

Dan pas je je snel aan. Mij kon het tenminste niet schelen of ik vroom deed tegen een pastoor, een dominee of een rabbijn, zolang het maar iets extra te eten opleverde.

Vanuit deze belevingen kwam ik tot de beschouwingen, die u als ietwat zonderling meende te moeten klassificeren. Ik ga uit van mijn eigen ervaringen. En ik at niet door mijn vroomheid, maar dank zij mijn schijnheiligheid. Trouwens, de schijnheiligheid wordt ook in andere kringen op aarde vaak beoefend, omdat zij nu eenmaal goed betaalt.

Mijn konklusie is dus, dat het om die uiterlijkheden juist niet gaat. Maar ja, ik zeg het soms wat vreemd. Ook in mijn laatste leven was ik, wanneer ik eerlijk moet zijn, een beetje een serpent.

Wanneer ik met de mensen sprak, dan siste er altijd iets van een tikje zoutzuur mee in mijn woorden. Behalve natuurlijk, wanneer de ander een goede klant was, dan droop mijn uiting van de honing. En u beschouw ik hoogstens als vrienden, maar niet als klanten en zeker niet als goede klanten.

Ik had mijn gebreken, daar kom ik eerlijk voor uit. Maar één ding had ik wel: ik heb zelf in dat laatste leven heel wat ellende gekend en wanneer een ander in de ellende zat, kon ik dat niet alleen begrijpen en aanvoelen, maar vaak kon ik die ander zelfs troosten of helpen.

Nu zal ik die ellende in mijn voorgaande leven mogelijk wel verdiend hebben. Een abbe leeft ook niet zonder zonden, de absolutie die je jezelf geeft telt niet en ook de absolutie van een bevrijdende collega schijnt niet veel uit te halen. De heren geestelijken zouden daar eens aan moeten denken zo nu en dan. Maar ja, die heren zitten tegenwoordig ook met heel wat dingen aardig in de knoop.

Een leuke vraag voor een pastoor trouwens: moeten knopen, of mag een rits?

Maar om op de zaak zelf terug te komen: ergens in mijzelf vond ik altijd weer de kracht om ondanks alles door te gaan. En het was, of ik die kracht aan kon spreken en daarmee ook anderen helpen.

Ook al waren het soms vreemde situaties. Kunt u zich voorstellen hoe een smerig en niet bepaald fraai gevormd klein koopmannetje een deftige notaris in nood probeert te troosten? Het gekke was, dat het mij nog is gelukt ook.

Achteraf bezien was dat nu iets, wat thuis behoort onder werkelijke esoterie - of u het nu gelooft of niet. Want wat in mij zat bracht ik naar buiten. En juist dat is de kunst.

Esoterie kan nooit beperkt blijven tot een enkel terrein. Zij beslaat altijd het geheel van je wezen, maar openbaart zich alleen daar, waar de harmonische aspecten aanwezig zijn, die je nodig hebt.

U hebt gelijk: ik heb leren praten sinds dat laatste leven. Mijn babbel is altijd wel goed geweest, maar de termen waarin ik het doe zijn de laatste halve eeuw aanmerkelijk verbeterd. Wat maar goed is. Want wanneer ik alleen in het oude taaltje zou spreken, zou het gehoor waarschijnlijk voor de helft flauw liggen terwijl de rest zou weglopen. En dat kun je een medium werkelijk niet aandoen.

De situatie, waarin U verkeert is er een, waarbij u natuurlijk innerlijk alle hoogte kunt vinden. Maar wanneer u nu niet de kans ziet, iets daarvan ook naar buiten te brengen, wat hebt u dan nog bereikt?

Dan bent u als een vrek, die alles oppot. Hij heeft wel geld genoeg om goed te leven en alles te kopen, wat hij maar nodig heeft. Maar hij zegt tot zichzelf: laat ik mijn geldje maar in de kas houden. Met het gevolg, dat de man verhongert, vervuult, geen vrienden en uiteindelijk ook geen leven meer heeft.

Bij esoterie is het ongeveer hetzelfde: in jezelf heb je vele schatten. Mogelijk een paar schatjes ook, maar dat is geen esoterie maar herinnering. Wanneer je die innerlijke schatten alleen in jezelf gebruik voor een voortdurende heroverweging, doe je niets anders dan als een vrek centen tellen.

Pas op het ogenblik dat je alles, wat je innerlijk aan bezit beseft ook

weg wilt geven ontstaat de werkelijke esoterie: de vloed van kracht die van jou uitgaat naar de anderen en die daardoor in jezelf, al weet je niet hoe, voortdurend rijker wordt aangevuld.

Iemand heeft mij eens na een dergelijke uitleg gevraagd: Wanneer je nu werkelijk gelijk hebt met die innerlijke kracht, zou ik dan zo de eeuwige jeugd niet kunnen vinden?" "Zeker, maar als je even nadenkt, durf je dat de wereld dan aan te doen?" heb ik geantwoord. En de zaak werkt nu eenmaal niet, wanneer je alleen maar rekening houdt met jezelf.

(gemompel in de zaal) Hé, daar zit iemand oude herinneringen op te halen, als ik dat gegniffel goed vertaal. Maar goed. U denkt, dat ik er de draak mee steek? Neen.

Eventjes ernstig. Een kort ogenblikje maar. Langer houdt ik het toch niet vol. In jezelf bezit je meer kwaliteiten dan je beseft. Esoterie is het erkennen van die kwaliteiten en de kracht, waaruit zij voort komen.

Je kunt pas werkelijk esoterisch leven, denken en streven, wanneer je probeert voortdurend meer van de kracht die je innerlijk vond naar buitentoe te brengen.

Steeds meer vrede niet alleen in jezelf hebben, maar vooral ook geven aan anderen. Kracht vinden in jezelf, maar die dan niet alleen voor jezelf gebruiken, maar ook voor anderen.

Hoe meer je datgene wat in je leeft gebruikt in de wereld, hoe sterker het ook in je zal worden. En hoemeer je jezelf afsluit van de wereld om je te verdiepen in je innerlijke processen alleen, hoe meer je langzaam maar zeker tot een pseudo-esoterisch fossiel wordt waar geen stukje leven meer in schuilt en waar geen enkel resultaat meer mee te bereiken is.

Zo, dat vindt ik een mooie en ernstige uitspraak. U zit nu allemaal opeens ernstig te kijken. Ik heb natuurlijk wel gelijk, maar daarom behoeft u nog geen lang gezicht te trekken.

De grote kunst in het leven is n.l. te leren lachen. Maar dan moet je niet beginnen met te lachen om anderen. Begin te lachen om jezelf, dan heb je trouwens voor de eerste tijd meer dan genoeg redenen tot lachen ook.

Leer overal de humor te zien, leer uit alles een glimlach te putten. Want juist daardoor ben je beter in staat al wat er in je leeft naar buiten te brengen en omgekeerd alles wat buiten je bestaat te absorberen tot het innerlijk tot een nieuwe belevingswaarde en een hogere bereikingsmogelijkheid wordt.

Overigens moogt u op zijn tijd heus wel eens hatelijk zijn. Dat is niet zo erg. Wanneer je dat maar niet doet om anderen te kwetsen. En hatelikheden kunnen heel vaak bestaan uit een in wezen humoristische vertekening van bestaande feiten.

Hebt u de Uyl gezien toen hij bij de russen naar binnen ging? Hij beweert, dat het was om te protesteren. Maar toen hij buitenkwam keek hij zo tevreden dat kwade tongen beweren dat het eerder solliciteren was, omdat de man voelt dat hij waarschijnlijk in dit land zijn kans toch niet meer zal krijgen.

Dat klinkt hatelijk, maar het mag. Ik zeg in wezen niets kwaads over Joop. Ome Joop is trouwens ook bij de jeugd zeer populair. Alleen vraag ik mij wel eens af "achter welke Joop schuilt nu eigenlijk André van Duin?"

Volgens mij mogen dergelijke dingen heus wel, al zijn zij niet altijd even vriendelijk. Trouwens, iemand heeft mij wel eens gevraagd waarom ik toch altijd zo hatelijk spreek over politici. Maar ik vraag U welke mensen meer aanleiding zijn voor dergelijke openbaringen door hun algemene bekendheid en hun zorgvuldig verborgen fouten.

Men vroeg mij daarop iets vriendelijks te zeggen over dergelijke mensen. Ik herhaal als voorbeeld nog even wat ik daarop heb gezegd: Wat kan die van Agt toch goed fietsen. En wat neemt Joop in de oppositie altijd weer schattig de partijkleur aan zodra hij bij de interruptie-microfoon staat.

Maar het is natuurlijk niet eerlijk, dat ik nu niets zeg over Hans. Wiegel is voor mij een miniatuur Churchill met bril. Het grote verschil is alleen, dat bij hem anderen de sigaar zijn.

Lekker, wanneer je eens even over dergelijke dingen en mensen kunt lachen. Waarom zouden wij er dan een drama van maken? Lieve mensen, wanneer je nu alleen maar eens kijkt naar het nederlandse volk, hoe veel is er dan niet om je mee te amuseren.

Vrouwen demonstreren voor het vrouwenrecht op het Binnenhof en ontzeggen mannen de mogelijkeidaan het woord te komen, terwijl binnen heren naar het raam van de koffiekamer gaan om even te kijken. Maar wanneer er dan niet veel bijzonders tussen te vinden is stemmen zij weer tegen. Want zo gaat het in de wereld.

Al die demonstraties hebben trouwens ook een typisch nederlands karakter. Hebt u het wel eens bekeken? Men komt bij elkaar op b.v. het Malieveld. Zeer symbolisch, want op deze plaats staat de kermis ook altijd.

De spandoeken worden uitgedeeld, waarop enkele mannen tot de niet bepaald geïnteresseerde aanwezigen enige bemoedigende woorden plagen te luidspreken. Waarop men in spreekkoor optrekt naar de plaats van bestemming, kennelijk in de overtuiging dat je, wanneer je maar hard genoeg schreeuwt, gehoord wordt ook. Want zij beseffen niet dat je om gehoor te vinden eerst gekozen vertegenwoordiger van het volk in een niet al te kleine partij dient te zijn. Maar ja, demonstranten hebben kennelijk nog nooit gehoord van mensen, die oostindisch doof zijn, al ligt het mauritshuis vlak bij, waar deze kunst op zijn westindisch eens vlijtig werd beoefend.

De enige uitzondering vormen de kamerleden enz. die even naar buiten komen. De mensen denken dan, dat dit uit overtuiging of medeleven gebeurt, terwijl het in feite er om gaat, wat zieltjes te winnen. Een paar voorkeursstemmen bij de komende verkiezingen zijn immers nooit weg?

Terwijl ik u dit alles vertel zie ik de mensen elkander aankijken met een gezicht van "is dat nu geestelijk?". Jaaa. Want ook dit is het product van uw innerlijk leven.

Het betekent, dat menigeen liever 20 keren door regen en wind opmarcheert om te schreeuwen - en neem vooral de kinderen mee, dat vult zo lekker - dan een keer zelf iets te doen.

Het betekent, dat men vaak liever urenlang staat te debatteren om vooral te laten zien hoe knap en principieel men is dan een keer eigen geweten geheel en zonder aarzeling te volgen.

Daarom zijn ook deze dingen wel degelijk deel van de esoterie, want zij konfronteren ons niet alleen met anderen, maar ook met onszelf. Of wilt u beweren, dat u dergelijke fouten nooit maakt? Dan moet u nog maar eens goed zelfonderzoeken.

Esoterie speelt overal een rol. Zelfs in een winkel kun je de praktische kant van esoterie aantreffen. De man, die zozeer begrijpt wat u nodig hebt, dat hij weigert u iets anders en duurders te verkopen omdat u er niets aan zoudt hebben, is een practisch esotericus. Hij deelt zijn besef en kunde met u.

En de man, die bereid is u alles te verkopen zolang u maar betaalt en u dan mogelijk nog meer onnutte zake probeert aan te smeren is een voorbeeld van de zelfzucht, die elke ware innerlijke ontwikkeling voor zich de kop in staat te drukken.

De mens die innerlijk besef heeft echter kan niet anders dan zijn kennis en innerlijke waarheden met u delen en daarom zal hij u ook het juiste artikel, het goede vlees, de beste groenten e.d. verkopen. Het zijn altijd de innerlijk minst bewusten, die u laten zeggen wat u wenst en u dan verkopen, wat zij kwijt willen. Zo is het leven nu eenmaal.

Indien elke mens echter steeds weer vanuit zijn innerlijk zou trachten te begrijpen, wat een ander werkelijk nodig heeft, zou het mogelijk moeilijker zijn om omzet te maken, maar het zou wel veel gezelliger zijn.

Stel u eens voor, hoe het er dan b.v. in de kamer zou toegaan. Die kamer heeft mij het inderdaad gedaan. Ik ken geen even grote kamer, waarin evenveel grote kerels in een schoolbankje zitten om tegen elkaar te meieren.

Stel dat deze mensen elkander werkelijk zouden begrijpen en ook zouden willen begrijpen. Dat zij opeens eerlijk zouden zijn. Dan zou Joop op een gegeven ogenblik naar die interruptiemicrofoon stappen en zeggen: Dries, sta niet zo te draaien en te zweten. Wij weten dat je gelijk hebt, maar gezien onze achterban kunnen wij je dit niet zonder meer geven. Waarop Dries zou zeggen: Natuurlijk kerel, dat begrijp ik best. En gods zegen op je werk.

Dat zou toch heerlijk zijn? Ik vraag mij af, waarom de mensen toch altijd van die vooropgezette oordelen hebben. Vreemd eigenlijk: wanneer mensen iemand zien met een baard, lange haren en een kalende kruin denken 5 van de 20 automatisch: kijk, daar gaat weer een sociale werker....

Dat behoeft niet waar te zijn, maar zo reageren zij. Zij zeggen niet: kijk, daar gaat een medemens. Nee hoor. "Daar gaat een sociale werker".

Want voor die mensen is een sociale werker geen medemens, maar iemand die alleen maar moeilijkheden maakt voor zijn medemensen door ze op te zetten tegen het gezag en dat tegen een salaris van de gemeenschap dat hij eigenlijk niet verdient.

Ik zeg niet, dat dit klopt, maar zo ziet men het vaak. Die zelfde mensen hebben een afschuw van al die mensen die zich inzetten voor de buitelanders in dit land. Want die mensen zetten zich in voor de Surinamers, voor de turken, voor de Italianen, Spanjaarden, Tsjechen, de Yugo-slaven. En dat voor het gevoel van velen in feite ten nadele van de Nederlanders.

Trouwens, ik vraag mij ook wel eens af of men nu werkelijk bezig is iets te doen voor de mensen. Want dan zouden zij allereerst hun landgenoten in staat moeten stellen, om die "anderen" te begrijpen.

Het heeft weinig zin om steeds maar weer luidkeels en demonstratief te verkondigen dat b.v. turken ook rechten hebben. Dat weet een ieder diep in zijn hart zelf ook wel, maar hij wil het niet geloven omdat hem dat te veel gaat kosten. Want zo is een Nederlander.

Maar wanneer je nu die anderen eens zoudt kunnen laten zien, wie en wat die gastarbeider in feite is? Wanneer je de mensen eens zoudt kunnen laten zien, hoe de turken 's avonds zuinig bijzitten in kleine kafeetjes, waar zij proberen een stukje van thuis terug te vinden, duidelijk zou kunnen maken hoe die turk rond moet lopen in een wereld, die hem in feite steeds meer agressief maakt omdat niemand hem verstaat en begrijpen wil, terwijl hij op zijn beurt die wereld rond hem niet helemaal kan begrijpen, zou men de Nederlanders misschien er toe kunnen brengen althans te pogen, de turk te begrijpen.

En dan die Surinamers. Ook een heerlijk iets. Als de officiële lezing volgt, zijn Surinamers mensen die hun goede baan in eigen land uit sociale nood opzeggen om dan hier van de ww of de sociale dienst te komen trekken. De mensen, weet u wel, die de goede flats krijgen en dan vanwege de sociale dienst daarvoor een huur kunnen geven, die u van uw eerlijke salaris niet zou kunnen betalen. Zo denken er toch heel wat?

Bereik je dan meer door te zeggen, dat die mensen daar recht op hebben of is het beter, hen te laten zien als mensen die niet meer wisten, waar zij naar toe moesten, die doodsbenauwd waren voor wat er mogelijk zou gaan gebeuren in hun geboorteland en nu opeens in een land, in een wereld zitten, waarin zij ook hun weg niet geheel kunnen vinden al doen velen daarvoor werkelijk hun best.

Bedenk, hoe het voor een hindoestani moet zijn, te leven onder mensen die niet eens beseffen, dat velen van hen nog steeds b.v. Laksme vereren en wanneer je hen deze naam zoudt noemen waarschijnlijk informeren of dit een nieuw merk sigaretten is.

Denk aan de creolen, die vaak scheef worden aangekeken omdat zij nogal eens wat uitbundig zijn terwijl men niet beseft, dat deze mensen wel uiterlijk veel moeten lachen omdat zij anders innerlijk te veel moeten huilen.

Maar ja, dat kun je niet zeggen. Dat is medelijden oproepen en wij willen juist die mensen hun rechten geven. Dat kun je niet maken. Of toch misschien? Het is zeker belangrijk, dat men spreekt over de noden van die mensen. Maar zou het en voor deze mensen en voor hun gastheren niet veel belangrijker zijn, dat er begrip komt voor die mensen?

Deze laatste benadering zou esoterisch zijn volgens mij. Wanneer het mogelijk is, de dingen die in jou leven zodanig naar buiten te brengen dat de ander met hetgeen er in hem leeft daarop een antwoord geven kan, dan doe je tenminste wat, dan bereik je wat.

De oude getrouwen zullen nu wel weer mompelen, dat dit toch geen esoterie is. Esoterie is een in het verborgene zoeken naar het diepste van wat er in mijzelf leeft, zo denkt men dan, om mijn innerlijk zo te verheffen tot de bron van het bestaan en de krachten te vinden om ingewijd te worden en zo de meerdere te worden van alle stomelingen die nog niet zover zijn....

Neem mij niet kwalijk. Maar zo gaat het vaak. Er zijn mensen die voor zelfonderzoek elke avond in de kelder op hun gewijde plaats gaan zitten voor een spiegel met een brandende kaars er naast. En dan zitten zij maar naar dat rotsmoel te staren in de hoop daardoor wijzer te worden.

O, een enkeling kan er mogelijk wel wat wijzer van worden. Maar ik vrees dat de meesten vergeten dat hetgeen er in je leeft altijd weer heel iets anders is dan je naar buitentoe schijnt. Werkelijke esoterie is voor mij het huwelijk van de innerlijke krachten met het uiterlijke zijn.

Wanneer u dit tot stand kunt brengen, dan moogt u wachten tot ik weer op aarde ben, want voordien heb ik geen mogelijkheid daartoe, maar dan zal ik mijn hoed voor u afnemen en desnoods nog bij u in de leer gaan ook.

Misschien zeg ik de dingen soms wat cru. Maar ik heb al altijd gevoel voor het betrekkelijke gehad. Wanneer ik mij verdiep in de esoterie wordt het dan ook, bezien vanuit de bestaande systemen, meestal een echte janboel.

En dat, terwijl ik nooit Jan heb geheten. Ook geen Henri trouwens. Dat is meer mijn pseudoniem. Wat overigens niet betekent, dat ik maar een pseudo geest ben, maar alleen wil zeggen, dat mijn oude naam er nu niet meer opaan komt, voor mij niet en voor u niet.

Weet u, wat de werkelijkheid is, die er wel opaan komt? Die werkelijkheid is, dat wij grenzen moeten doorbreken die ons scheiden van andere werelden, die ons scheiden van elkaar, die ons scheiden van al datgene, wat anders lijkt en toch in feite zoveel hetzelfde is.

Dit te bereiken is de werkelijke opdracht vande esotricus. Niet de mooie woorden en plannen die men anderen wil geven zonder zich af te vragen of zij er rijp voor zijn.

Ik bleef eens over in een dorp. Op zaterdag had ik al wat gehad op de pastorie en er zat een mogelijkheid in voor handel en een extra fooi op maandag, dus de Zondag zat ik onder de preekstoel. En in mooi gezelschap ook nog. Rond mij een heel stel mensen met lange gezichten, wat eelt op de knieën en veel eelt op hun hart.

Ik zat zo maar wat te kijken en tijdens de preek sprak de pastoor over de liefde Gods. Het begon goed, want hij stelde, dat God ons allen lief heeft. Maar toen hij begon te beweren, dat dit was omdat wij geloofden dacht ik, dat hij het toch wel even verkeerd hade. Want wanneer God ons werkelijk lief heeft, zo doet Hij dit, omdat hij god is, en niet omdat wij zo goed zijn, op de juiste wijze in Hem te geloven.

De preek duurde lang. De hele heilige familie werd er bij gehaald en hij had zelfs de H. Geest nodig om het af te ronden. Waarna hij eindigde met in naam van de liefde ook aandacht te vragen voor de kollekte die deze maal tenbate van de eigen kerk was.

Ik dacht bij mijzelf: dat de man daarvoor nu zolang nodig heeft. Ik had wel een ander en beter truckje geweten, om de mensen het geld uit de zak te halen.

Na afloop liet ik mij natuurlijk ook zien op het kerkplein en ja hoor, méneer pastoor informeerde, hoe ik de preek had gevonden. Geslingerd tussen mijn verwachtingen voor de volgende dag en de waarheid heb ik hem gezegd: Ik vond hem wel een beetje lang. U had misschien beter meteen met de kollekte kunnen beginnen.

De man keek mij eens langdurig aan en sprak: Waarover had ik dan moeten preken? Mooi; niet, al bedoelde hij het wel wat anders dan U het nu begrijpt.

Ik vertel u dit verhaal, omdat die man werkelijk een vroom en een goed mens was. Ik neem zelfs aan, dat hij ook het celibaat geheel serieus nam - op zijn leeftijd trouwens wel waarschijnlijk ook - en werkelijk een grote liefde koesterde voor zijn parochie, het volk en bijna alles.

Maar zijn symbool voor alle werken Gods was een stenen gebouw, dat kennelijk nog niet geheel afbetaald was. Daarin nu school de fout. Ook wij denken maar al te vaak, dat het symbool van God is te vinden in datgene, wat bestaat. Vooral wanneer wij het nog moeten afbetalen.

Ik geloof, dat het symbool van God over en in alle dingen te treffen is, waar wij het weten te vinden. Ik geloof dat wij God bovendien gemakkelijker zullen kunnen vinden wanneer wij zo nu en dan eens weten te lachen dan wanneer wij met een lang gezicht en zwarte kousen door de wereld kruipen in naam van de zaligheid, die wij later hopen te bereiken en in naam daarvan elkaar nu reeds alle ellende aan kunnen doen die maar bijbels verantwoord heet te zijn.

Wanneer je die mensen ruikt, krijg je het gevoel, dat zij zichzelf uit louter kuisheid niet eens meer uitkleden, maar wel voortdurend meer aandoen, zichzelf zowel als anderen.

Een onderwerp, waar ik beter maar niet te lang op doorga. Maar hoe bent U? Wat wilt U? Neen u behoeft het niet hardop te zeggen hoor. Daar praat je toch niet over?

Maar wanneer u naar uzelf kijkt, zeg dan eens eerlijk en stil tegen uzelf, wat u bent, wat is uw liefste droom? Wat is de kracht, waarin u werkelijk nog in geloven kunt? Wanneer je probeert die dingen metterdaad naar buiten te brengen en voor anderen meer beleefbaar en mogelijk te maken, zoudt u volgens mij eindelijk terecht esotericus genoemd kunnen worden. Of esoterica natuurlijk.

Maar dat laatste woord heeft onaangename bijklank voor mij. Want wanneer je kijkt naar vele esoterische bewegingen dan blijkt menige esoterica ook vooral een ka te zijn. Vandaar dat ik altijd de voorkeur geef aan een kus boven een ka. Ik kan mij zelfs niets ergers voorstellen.

dan een kus van een ka. Maar dat laatste komt mogelijk voort uit een gebrek aan ervaring.

Wat ik probeer met vele woorden en omwegen u onder meer duidelijk te maken is dit: Lach een beetje om jezelf. Lach een beetje om de wereld, zie de betrekkelijkheid van die wereld in en besef de belangrijkheid van de waarden, die in je leven.

Dan kun je, juist door je besef van de betrekkelijkheid van alles om je heen die vaste waarden in je gemakkelijker naar buiten brengen en daardoor de werkelijkheid die in je leeft buiten je die gestalte geven, waardoor zij onverbreekelijk deel wordt van de wereld, waartoe je behoort.

Zo. Dat was dat dan. Heb ik nog even tijd voor een spelletje?

Nog een minuut of vijf.

Pfui, altijd van die pessimisten. Nu ja, ik zal eerst de luchtwegen maar eens reinigen, want dat is zo langzaamaan hard nodig.

Eigenlijk gek. In mijn huidige situatie heb ik niet eens een eigen neus, maar ik zit nog niet in die stoel hier of ik zit weer voor snot-neus.

Enfin. Vrienden, wij spelen een spelletje dat de meesten hier al van mij kennen. Het komt hier op neer: U zeg een woord en ik zoek er een omschrijving bij.

k e r k , r o o d b o r s t j e . Dat tweede woord komt dadelijk wel. Er bestaan overigens wel roodkopjes in de kerk, die heten dan kardinalen. Maar een kerk is in feite een gebouw, waar binnen men het godsbegrip probeert te vangen ofschoon je God meestal alleen daarbuiten werkelijk kunt vinden.

En een roodborstje is een vogel waarvan men zegt, dat hij aan het raam tikt. Het is dus zeer waarschijnlijk dat deze dieren bij voorkeur in bepaalde buurten inkarneren in lichamen van het vrouwelijk geslacht.

b l a u w b a a r d : Dat was een man, die leefde voor het electrisch scheren was uitgevonden. Hij had een zware baard dat hij, gefrustreerd door zijn scheerpogingen, zo nu en dan zijn mes probeerde op een echtgenote. Waarna hij weer weduwnaar werd en zich dus extra goed diende te scheren.

r o t z o o i : Datgene, wat de mensen kennelijk vooral maken wanneer zij denken dat zij iets nuttigs doen zonder zich de moeite te geven om het af te maken.

h e r i n n e r i n g : De liefde die wij koesteren voor het verleden waardoor wij de fouten over het hoofd zien, alles anders gaan zien dan het ooit is geweest en daardoor komen tot het koesteren van verwachtingen die nooit geheel waar kunnen worden.

En dat is een goede, wanneer ik zo bescheiden mag zijn om dit op te merken. Nog twee en ik schei er weer mee uit.

w i j s h e i d : De grootste wijsheid is het vermogen, je eigen dwaasheid volledig te beseffen.

d e r u w e s t e e n : het beginsel, waaruit de ideale werkelijkheid gehouwen dient te worden. Maar de meeste mensen die proberen dit te doen gaan daarbij zo onbehouwen te werk, dat zij beter op zouden kunnen houden dan al splinterende door te werken.

Dat was nogal een gemene. Maar ja, dat komt waarschijnlijk omdat ik ook niet vrij ben als metselaar. Het vrijen heeft mij overigens wel gelegen, maar aan het metselen ben ik nooit toegekomen.

Dat was het dan. Toch ben ik blij dat ik nog even de mogelijkheid kreeg mijn scherpzinnigheid aan de uwe te toetsen. Mijn compliment. U hebt op de juiste ogenblikken gelachen en dat overkomt mij ook niet altijd.

Nu gaan wij sluitenden dat betekent een korte improvisatie aan de

hand van drie en ook niet meer woorden, door u te geven.

x Sleutel. Toekomst, Bloesem.

- Wanneer wij de bloesem van de werkelijkheid willen ontmoeten dienen wij de sleutel te vinden waardoor het geheim van de toekomst ons wordt geopenbaard.

Ik heb een sleutel gevonden
maar ken het slot niet

waarop hij past.

Maar eens, als ik de poort

zal vinden

weet ik zeker,

weet ik vast:

ik zal met die sleutel dan ontsluiten

een poort naar nieuwe werkelijkheid

en ik zal het lichtend leven leven

waarin al wat bloeit in werkelijkheid

wordt als de bloesem van de jaren

die in zichzelf de rijpheid dragen

van toekomst,

vrucht van eeuwig zijn

vergarend jaren

tot het zijnde mij bijna verwaagd

en ik, nietzijnde 't zijn belevend

een wordt met de ene kracht

die deze bloesem heeft gegeven

en ook de poort heeft voortgebracht.

Dan zal ik zoeken naar het lichte

en zoeken naar een werkelijkheid

waarvan ik nu nog niet kan dromen.

Dan wordt ik meester over tijd en ruimte

en alle krachten,

maar gelijktijdig ben ik niet meer vrij.

Want slechts als eenheid met het zijnde

ben ik volledig, waarlijk blij.

Wanneer u soms een keer mocht dromen

van de grote bloesempracht

het is een teken van degene, die het al heeft voortgebracht

Vrees niet het duister en de dagen.

vrees niet dood en vrees niet nood

u zult geen lasten moeten dragen

groter dan u werkelijk kunt.

Want waar debloesem bloeit

is te leven met de werkelijkheid

vergund aan ieder die de bloesem kent

En wie de sleutel kan gebruiken

tot zijn, waarin de bloesem is het leven

weet: niets beter kan men geven, zelfs God niet,

dan met God te zijn.

Vrienden, het was mij een waar genoegen. Mijn speelse opmerkingen waren half gemeend, het laatste was geheel gemeend. Mijn onderwerp verborg een diepe zin, waar ik geheel achter sta. Ik hoop, dat u door de vele details niet te zeer verward werd en nog steeds door de bomen heen het bos kunt zien.

Dank U voor uw aandacht. Goeden avond.

d.d. 11 januari 1980

(komplete tekst, tweede deel licht geredigeerd)